

Förhandsavgöranden av EU-domstolen:

Svenska domstolars hållning och praxis, 1995 – 2020

Sieps seminarium 2 okt. 2020

Ulf Bernitz

Vad är ett förhandsavgörande?

Problemet: Alltför stor återhållsamhet i svenska domstolar med att begära förhandsavgörande?

Varför är förhandsavgörande viktiga?

- Fungerar som katalysator för unionsrättens genomslag i svensk rätt.
- Utgör en form för europarättslig lagprövning

När skall förhandsavgörande begäras och när kan det begäras?

Art. 267 EU:s funktionsfördrag

Vad menas med att rättsläget är klart?

- NJA 2011 s. 444 om ne bis in idem (skattetillägg och skattebrott)
- Ett misslyckat avgörande – följdes av Åkerberg Fransson, C-617/10 (Haparanda tingsrätt)

Tyst motstånd mot att begära förhandsavgörande? Överträdelseärendet 2004

- Jörgen Hettne m fl, EU-rättslig metod, 2005 s. 177 om europarättens påverkan på svensk rättskultur.

Annat läge idag?

- Vissa förhandsavgöranden har fått stort genomslag (Laval, C-341/05)
- Exempel:
 - Gourmet om alkoholreklam (C-405/98, Stockholms tingsrätt)
 - Rosengren om internetköp av alkohol (C-170/04, Högsta domstolen)
 - Tele 2 mot PTS om datalagring och integritetsskydd (C-203/15, Kammarrätten i Stockholm)

Aktuell utveckling:

- Fler svenska fall.
- Läget i förhållande till jämförbara länder?
- Förhandsavgöranden från nya rättsområden?
 - Bl a upphandlingsrätt och migrationsrätt.

Slutomdöme:

- Annat läge än vid seklets början?
- Är utvecklingen mot en mer europeisk rättskultur avslutad?